

ស្វែងយល់ពីអត្រាការប្រាក់

ដោយ ៖ លោក អាំង សុវណ្ណារ៉ា ប្រធាននាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងហានិភ័យ និងអនុលោមភាព

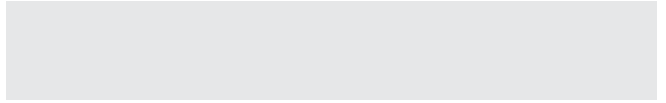

ហេតុអ្វីអត្រាការប្រាក់មានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នក? តើអ្នកយល់អំពីអត្រាការប្រាក់បានកម្រិតណា? អត្រាការប្រាក់មានឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងលើការសម្រេចចិត្តរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗ ស្ថាប័ននីមួយៗ ក៏ដូចជាប្រទេសទាំងមូល ក្នុងការខ្ចីប្រាក់ពីគេ ការផ្តល់ប្រាក់ឱ្យគេខ្ចី ការបង្កើនវិនិយោគ និងការបន្ថយការវិនិយោគជាដើម។ ប្រសិនបើអត្រាការប្រាក់កើនឡើងខ្ពស់ ក្រុមហ៊ុនអាជីវកម្មនឹងពន្យារពេលក្នុងការកៀរគរដើមទុនមកវិនិយោគ ឬពង្រីកអាជីវកម្ម ដែលធ្វើឱ្យភាពមានការងារធ្វើ និងប្រាក់ចំណូលរបស់បុគ្គលម្នាក់ៗធ្លាក់ចុះ។ ដូច្នោះ ការស្វែងយល់អំពីអត្រាការប្រាក់មានសារៈសំខាន់ ក្នុងការសម្រេចចិត្តឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ក្នុងការខ្ចីប្រាក់ ការឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ឬការវិនិយោគលើអាជីវកម្ម។

១. និយមន័យនៃអត្រាការប្រាក់

ដូចគ្នានឹងទំនិញ ឬសេវាផ្សេងៗនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចដែរ ការផ្តល់កម្ចីឬការខ្ចីក៏មានតម្លៃ (price) របស់វា។ ឧទាហរណ៍ ការជួលផ្ទះស្នាក់នៅ១ខែ មានតម្លៃ ១.០០០ដុល្លារ

រីឯការជួលសាច់ប្រាក់មកប្រើប្រាស់ ចំនួន ១០.០០០ដុល្លារ (ខ្ចីប្រាក់) ក្នុង ១ខែ មានតម្លៃ ១០០ដុល្លារ។ តាមរយៈឧទាហរណ៍នេះ អត្រាការប្រាក់សម្រាប់ការខ្ចីប្រាក់ ឬឱ្យប្រាក់គេខ្ចី (cost of borrowing) ចំនួន ១០.០០០ដុល្លារ ស្មើនឹង ១% ក្នុង ១ខែ (១០០ ចែកនឹង ១០.០០០)។ ការជួលផ្ទះ មានតម្លៃ ខុសគ្នាទៅតាមប្រភេទផ្ទះ, រយៈពេលនៃការជួលផ្ទះ, និងប្រភេទអតិថិជនដែលជួល។ ល។ ដូចគ្នាដែរ អត្រាការប្រាក់ មានកម្រិតខុសគ្នា អាស្រ័យលើប្រភេទកម្ចី រយៈពេលកម្ចី និងអតិថិជនដែលស្នើសុំកម្ចី។ ជាទូទៅអត្រាការប្រាក់ត្រូវបានគិតជាភាគរយនៃប្រាក់ដើម ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ដូច្នោះ នៅពេលគេនិយាយថាអត្រាការប្រាក់ចំនួន ៥% ឬ ១០% គឺមានន័យថា ៥% ឬ ១០% ក្នុងមួយឆ្នាំ នៃប្រាក់ដើម។ និយាយឱ្យខ្លី អត្រាការប្រាក់គឺជាថ្លៃ (price) នៃការឱ្យប្រាក់គេខ្ចី ឬការស្នើសុំខ្ចីប្រាក់គេ។

២. ការប្រៀបធៀបអត្រាការប្រាក់

មុននឹងសម្រេចចិត្តទទួលយកកម្ចីណាមួយ វាមានសារៈសំខាន់ដែលអ្នកខ្ចីត្រូវដឹងពីថ្លៃនៃកម្ចីនោះ (អត្រាការប្រាក់)។ ការបង់ការប្រាក់ អាចមានភាពខុសគ្នាទៅតាមប្រភេទឥណទាន។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាឧទាហរណ៍នៃរបៀបទូទាត់ការប្រាក់ដែលធនាគារតែងតែកំណត់សម្រាប់អ្នកខ្ចី។ ឧទាហរណ៍ អ្នកស្នើសុំកម្ចីចំនួន ១០.០០០ដុល្លារ រយៈពេល ១ឆ្នាំ ពីធនាគារ។

ធនាគារទី១ តម្រូវឱ្យអ្នកបង់ការប្រាក់ និងប្រាក់ដើម សរុបក្នុងពេលតែមួយចំនួន ១១.៥០០ដុល្លារ នៅបំណាច់ខែទី១២។ កាលវិភាគសងត្រឡប់សម្រាប់ធនាគារទី១ បង្ហាញដោយតារាងខាងក្រោម៖

ខែទី១	ខែទី២	ខែទី៣	ខែទី៤	ខែទី៥	ខែទី៦
០	០	០	០	០	០
ខែទី៧	ខែទី៨	ខែទី៩	ខែទី១០	ខែទី១១	ខែទី១២
០	០	០	០	០	១១.៥០០

ធនាគារទី២ កំណត់ការបង់ការប្រាក់ និងប្រាក់ដើមថេរ ក្នុងទឹកប្រាក់ចំនួន ៩០០ដុល្លារ ក្នុង ១ខែ រៀងរាល់ខែក្នុងរយៈពេល ១២ខែ។ កាលវិភាគសងត្រឡប់សម្រាប់ធនាគារទី២ បង្ហាញដោយតារាងខាងក្រោម៖

ខែទី១	ខែទី២	ខែទី៣	ខែទី៤	ខែទី៥	ខែទី៦
៩០០	៩០០	៩០០	៩០០	៩០០	៩០០
ខែទី៧	ខែទី៨	ខែទី៩	ខែទី១០	ខែទី១១	ខែទី១២
៩០០	៩០០	៩០០	៩០០	៩០០	៩០០

តើអ្នកគួរជ្រើសរើសយកកម្ចីចំនួន ១០.០០០ដុល្លារ ពីធនាគារមួយណាក្នុងចំណោមធនាគារទាំង២ ខាងលើ? ដើម្បីសម្រេចចិត្តបានត្រឹមត្រូវ អ្នកត្រូវប្រៀបធៀបអត្រាការប្រាក់ (ថ្លៃ) ដែលកំណត់ដោយធនាគារទាំង២។

សម្រាប់ធនាគារទី១ ការប្រាក់សរុបគឺ ១.៥០០ ដុល្លារ (១១.៥០០ ដក ១០.០០០)។ ដូច្នេះ អត្រាការប្រាក់គឺ ១៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ (១.៥០០ ចែក ១០.០០០ គុណ ១០០)។

ការគណនាអត្រាការប្រាក់សម្រាប់ធនាគារទី២ មានភាពស្មុគស្មាញបន្តិច ដោយយើងត្រូវប្រើរូបមន្តដូចខាងក្រោម៖

$$EMI = \frac{P \times i \times (1 + i)^n}{(1 + i)^n - 1}$$

- EMI ជាទឹកប្រាក់ថេរ ដែលត្រូវបង់ប្រចាំខែ
- P ជាប្រាក់ដើម
- i ជាអត្រាការប្រាក់ប្រចាំខែ
- n ជាចំនួនដង នៃការបង់ថេរប្រចាំខែ

ការគណនាអត្រាការប្រាក់តាមរូបមន្តខាងលើ ពិបាកនឹងធ្វើឡើងដោយដៃ។ ប៉ុន្តែយើងអាចប្រើប្រាស់រូបមន្តក្នុងអិចស្វែល (excel) ដើម្បីគណនាបានយ៉ាងងាយស្រួលដូចខាងក្រោម៖

nper (n)	ចំនួនដង នៃការបង់ថេរប្រចាំខែ	12
pmt (EMI)	ទឹកប្រាក់ថេរ នៃការបង់ថេរប្រចាំខែ	900
P (PV)	ប្រាក់ដើម (ត្រូវដាក់សញ្ញាដកពីមុខ)	-10000
Interest Rate	អត្រាការប្រាក់	=RATE(D9,D10,D11)
		RATE(nper, pmt, pv, [fv], [type], [guess])

តាមការគណនាខាងលើ អត្រាការប្រាក់ដែលផ្តល់ដោយធនាគារទី២ គឺមានអត្រា ១,២០% ក្នុងមួយខែ ឬ ១៤,៤% ក្នុងមួយឆ្នាំ។ ដូច្នេះ អត្រាការប្រាក់របស់ធនាគារទី២ (១៤,៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ) ទាបជាងអត្រាការប្រាក់របស់ធនាគារទី១ (១៥% ក្នុងមួយឆ្នាំ)។

៣. អត្រាការប្រាក់គោលនយោបាយ (Policy Interest Rate)

អត្រាការប្រាក់គោលនយោបាយ គឺជាអត្រាការប្រាក់សម្រាប់ប្រាក់តម្កល់របស់ធនាគារពាណិជ្ជនៅធនាគារកណ្តាល ឬសម្រាប់ប្រាក់កម្ចីដែលធនាគារកណ្តាលផ្តល់ជូនធនាគារពាណិជ្ជ។ អត្រាការប្រាក់គោលនយោបាយ ត្រូវបានកំណត់ដោយធនាគារកណ្តាលនៃប្រទេសណាមួយ (សម្រាប់កម្ពុជា គឺសំដៅលើធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា)។ ការប្រែប្រួលនៃអត្រាការប្រាក់គោលនយោបាយនេះគឺមានឥទ្ធិពលដោយផ្ទាល់លើការកើនឡើង ឬថយចុះនៃអត្រាការប្រាក់ដែលធនាគារពាណិជ្ជ កំណត់សម្រាប់ប្រាក់កម្ចី ឬប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជនរបស់ខ្លួន។

៤. ហេតុអ្វីធនាគារកណ្តាលបង្កើន ឬបន្ថយអត្រាការប្រាក់គោលនយោបាយ?

អត្រាការប្រាក់ គឺជាឧបករណ៍គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុមួយរបស់ធនាគារកណ្តាល ដើម្បីគ្រប់គ្រងស្ថិរភាពនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ។ ឧទាហរណ៍ នៅពេលអតិផរណាកើនឡើង (ទំនិញ និងសេវាឡើងថ្លៃ និងអំណាចទិញនៃរូបិយវត្ថុធ្លាក់ចុះ) ធនាគារកណ្តាលអាចបង្កើនអត្រាការប្រាក់ ដើម្បីគ្រប់គ្រងកំណើននៃអត្រាអតិផរណា។ នៅពេលធនាគារកណ្តាលបង្កើនអត្រាការប្រាក់គោលនយោបាយនោះអត្រាការប្រាក់ទូទៅនៅក្នុងទីផ្សារធនាគារនឹងកើនឡើង ដែលធ្វើឱ្យការខ្ចីប្រាក់មានតម្លៃថ្លៃជាងមុន។ ដូច្នេះ ការបញ្ចេញប្រាក់កម្ចី និងការវិនិយោគ ឬការពង្រីកអាជីវកម្ម និងចំណូលរបស់ប្រជាលរដ្ឋនឹងធ្លាក់ចុះ ដែលនាំឱ្យមានការកាត់បន្ថយការចំណាយរបស់អ្នកប្រើប្រាស់នៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ច។ នៅពេលនោះតម្លៃទំនិញ និងសេវា នឹងធ្លាក់ចុះមកវិញ ដែលមានន័យថាអត្រាអតិផរណានឹងធ្លាក់ចុះ។ ដូច្នេះហើយ ទើបបច្ចុប្បន្ននេះយើងឃើញសារព័ត៌មានបានចុះផ្សាយពីការបង្កើនអត្រាការប្រាក់នៃបណ្តាធនាគារកណ្តាលនៃប្រទេសមួយចំនួនជាពិសេសសហរដ្ឋអាមេរិក ដើម្បីគ្រប់គ្រងអត្រាអតិផរណាដែលមានកំណើនខ្ពស់។

៥. កត្តាសំខាន់ៗដែលមានឥទ្ធិពលលើអត្រាការប្រាក់

ក្រៅពីអត្រាការប្រាក់គោលនយោបាយខាងលើ កត្តាសំខាន់ៗមួយចំនួនទៀត មានឥទ្ធិពលលើអត្រាការប្រាក់ ដែលគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុនីមួយៗ កំណត់សម្រាប់ ប្រាក់កម្ចីរបស់អតិថិជន ដូចជា៖

ថ្លៃដើម (Cost of Funds)៖ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុនីមួយៗតែងតែមានប្រភពទុន របស់ខ្លួនដូចជា ដើមទុន, ប្រាក់កម្ចីពីក្រៅប្រទេស, និងប្រាក់បញ្ញើរបស់អតិថិជន ជាដើម ដើម្បីប្រើប្រាស់សម្រាប់ផ្តល់ជាប្រាក់កម្ចីជូនអតិថិជន។ ដូច្នេះ ប្រសិន តម្លៃនៃប្រភពទុនទាំងនោះមានកើនឡើង អត្រាការប្រាក់សម្រាប់ប្រាក់កម្ចីដែល ផ្តល់ដោយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ជូនដល់អតិថិជន ក៏កើនឡើងផងដែរ។

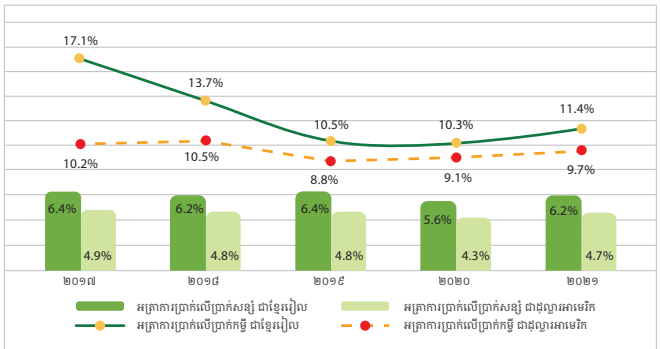
ចំណាយប្រតិបត្តិការ (Cost of Operation)៖ ក្នុងការផ្តល់កម្ចី ធនាគារមាន ចំណាយប្រតិបត្តិការមួយចំនួន ជាពិសេសចំណាយក្នុងការសិក្សាវាយតម្លៃ លើលទ្ធភាពសងរបស់អ្នកខ្ចី។ CGCC បានពន្យល់ពីគោលការណ៍ទូទៅដែល ធនាគារតែងតែប្រើប្រាស់ ដើម្បីវាយតម្លៃលទ្ធភាពសងរបស់អ្នកខ្ចី នៅក្នុង ព្រឹត្តិបត្រលេខ២ របស់ CGCC ដែលអាចទាញយកបានតាមរយៈតំណរលឹង <https://bit.ly/3iS7RSS> ។ ប្រសិនបើការសិក្សាលទ្ធភាពសងកាន់តែពិបាក នោះ ចំណាយប្រតិបត្តិការនឹងកាន់តែខ្ពស់ ហើយអត្រាការប្រាក់នឹងកាន់តែខ្ពស់។ ការសិក្សាលទ្ធភាពសងមានការលំបាក នៅពេលធនាគារមិនមានព័ត៌មាន ស្តង់ដារគ្រប់គ្រាន់អំពីចំណូល ចំណាយ និងផែនការអាជីវកម្មច្បាស់លាស់ របស់អ្នកខ្ចី។

ហានិភ័យរបស់អ្នកខ្ចី៖ ហានិភ័យឥណទាន គឺជាហានិភ័យដែលអតិថិជន មិនអាចសងត្រឡប់មកវិញ។ នៅពេលហានិភ័យឥណទានមានកម្រិតទាប អត្រាការប្រាក់ក៏មានកម្រិតទាបដែរ។ ហានិភ័យឥណទានអាស្រ័យទៅលើ កត្តាសំខាន់ៗរបស់អតិថិជន រួមមាន លទ្ធភាពសង, ឥរិយាបថសង, ដើមទុន, លក្ខខណ្ឌ និងទ្រព្យធានា ជាដើម។

ដូច្នេះ ការស្វែងយល់អំពីអត្រាការប្រាក់មានសារៈសំខាន់សម្រាប់កម្ចី និងការ វិនិយោគ។ មានកត្តាជាច្រើនដែលមានឥទ្ធិពលលើការប្រែប្រួលនៃអត្រាការប្រាក់។

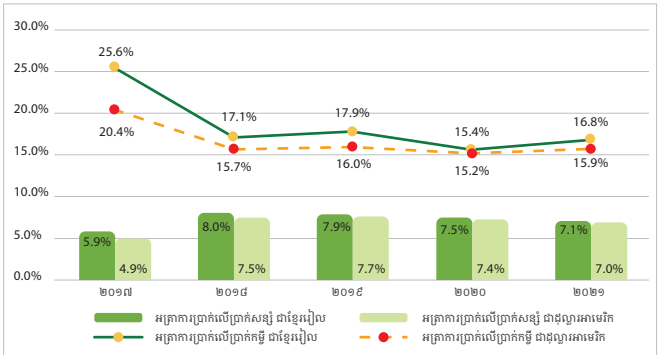
សម្រាប់អ្នកខ្ចី ការកាត់បន្ថយហានិភ័យឥណទានរបស់ខ្លួន តាមរយៈការរៀបចំ របាយការណ៍ចំណូលចំណាយ និងផែនការអាជីវកម្មឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមស្តង់ដារ គឺជាកត្តាអំណោយផលមួយ ក្នុងការទទួលបានអត្រាការប្រាក់ទាប ពីធនាគារ ឬគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅពេលស្នើសុំកម្ចី។

ក្រាហ្វិចបង្ហាញពីអត្រាការប្រាក់ក្នុងវិស័យធនាគារ ចន្លោះឆ្នាំ ២០១៧ - ២០២១ ៖

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

ក្រាហ្វិចបង្ហាញពីអត្រាការប្រាក់ក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ចន្លោះឆ្នាំ ២០១៧ - ២០២១ ៖

ប្រភព៖ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា